

Tetyana Kochnyeva Ramač, Oksana Martinjuk

ВИВЧАЄМО МОВУ, ЗБЕРІГАЄМО ТРАДИЦІЇ

UČIMO JEZIK, ČUVAMO TRADICIJE

**Tetyana Kochnyeva Ramač,
Oksana Martinjuk**

**ВИВЧАЄМО МОВУ,
ЗБЕРІГАЄМО ТРАДИЦІЇ**

**UČIMO JEZIK,
ČUVAMO TRADICIJE**

Osijek 2022.

Вивчаємо мову, зберігаємо традиції

Izučavamo jezik, čuvamo tradicije

Книга для дітей – knjiga za djecu

Видавець - **Nakladnik**

Українська громада Республіки Хорватія - Ukrajinska zajednica Republika Hrvatska

За видавця – **Za nakladnika**

Владо Карешин – Vlado Karešin

Автори - **Autori**

Тетяна Кочнева Рамач, Оксана Мартинюк,

Tetyana Kochnyeva Ramač, Oksana Martinjuk

Рецензент - **Recenzent**

Доктор філологічних наук Дарія Павлешен – dr. sc. Dariya Pavlešen

Редакція - **Uredništvo**

Дарія Павлешен, Оксана Мартинюк, Тетяна Кочнева Рамач

Dariya Pavlešen, Oksana Martinjuk, Tetyana Kochnyeva Ramač

Лектор: **Lektor:**

Aleksandra Zrinušić , prof. hrvatskog jezika

Графічний дизайн та комп'ютерна верстка – **Dizajn i kompjuterski prijelom:**

Grafika d.o.o. Osijek

Друкарня - **Tisak**

Grafika d.o.o. Osijek

Тираж – **Naklada:**

150 примірників - primjeraka

Друкується за підтримки – **Knjiga je tiskana uz potporu**

Ради з питань національних меншин Республіки Хорватія

Savjeta za nacionalne manjine RH

Міністерства науки і освіти Республіки Хорватія,

Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske,

Представника української національної меншини BCO

Predstavnika ukrajinske nacionalne manjine VSŽ

CIP zapis je dostupan u računalnome katalogu Nacionalne
i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 001122386.

ISBN:

ISBN 978-953-8108-05-1 tiskano izdanje

ISBN 978-953-8108-06-8 e-izdanje

Preporuka za knjigu

„Učimo jezik, čuvamo tradiciju“

„Вивчаємо мову, зберігаємо традиції“

Knjiga za djecu „Učimo jezik, čuvamo tradiciju“ - „Вивчаємо мову, зберігаємо традиції“ planirani je nastavni materijal koji će poslužiti kao neophodan temelj za izučavanje ukrajinskog jezika za ukrajinsku nacionalnu manjinu kako u obiteljima, školama gdje se ukrajinski jezik i kultura uči po modelu C, tako i na ljetnim školama ukrajinske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj.

Autorice priručnika, prof. Oksana Martinjuk i prof. Tetyana Kochnyeva, učiteljice su ukrajinskog jezika i kulture koje neposredno sudjeluju u nastavi već dugi niz godina. Razumijevanje potreba za nastavnim materijalom te iskustvo stečeno u nastavnom procesu pomaže im u realizaciji ovoga projekta.

Nastavni materijali „Učimo jezik, čuvamo tradiciju“ - „Вивчаємо мову, зберігаємо традиції“ posebice su značajni za Ukrajinsku zajednicu Republike Hrvatske jer su prilagođeni potrebama predstavnika ukrajinske nacionalne manjine osnovnoškolske dobi te im pomažu u procesu učenja materinskog jezika, očuvanja ukrajinske tradicije i upoznavanja s ukrajinskom kulturom.

Na takav način pripremljeni nastavni materijali pomažu učenicima svladati osnovni vokabular, opisati i komentirati određene kulturne simbole i povijesne procese u Ukrajini, iskazati pozitivan stav prema drugim kulturama kroz upoznavanje s ukrajinskom kulturom i uvažavati etničke različitosti.

Knjiga za djecu „Učimo jezik, čuvamo tradiciju“ - „Вивчаємо мову, зберігаємо традиції“ i nastavni materijal u njoj kroz bogat i zanimljiv sadržaj implementiraju didaktičke igre i smjernice za interakciju unutar učeničke skupine te potiču socijalizaciju predstavnika ukrajinske nacionalne manjine u društvu.

Objavljivanjem ovih nastavnih materijala Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske daje značajan doprinos povijesnoj, kulturnoj viziji svoje povijesne domovine te pomaže u očuvanju svoje nacionalne osobitosti.

dr. sc. Dariya Pavlešen
Katedra za ukrajinski jezik i književnost
Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

МОЯ СІМ'Я

Що таке сім'я?

Сім'я – найголовніше, що має людина. Сім'я – це те первинне середовище, де дитина повинна вчитися робити добро, любити ближніх.

Усі в сім'ї один до одного повинні ставитися з розумінням, добротою, ласкою, турботою.

Сім'я - obitelj

Мама - mama

Тато - tata

Брат - brat

Сестра - sestra

Маму й тата треба любити, слухатися.

Дідуся і бабусю слід поважати, шанувати.

Не можна старших обманювати і ображати.

Батькам треба допомагати.

Гра «Назви лагідно кожного члена сім'ї».

Син - синок - синочок

Дочка - донька - донечка

Брат - братик

MOJA OBITELJ

Što je obitelj?

Obitelj je najvažnija stvar koju čovjek ima. Obitelj je primarno okruženje u kojem dijete mora naučiti činiti dobro, voljeti druge.

Svi u obitelji trebaju se odnositi jedni prema drugima s razumijevanjem, ljubaznošću i brigom.

Бабуся - baka

Дідусь - djed

Прабаба - prabaka

Прадід - pradjed

Родина - rodbina

Mamu i tatu treba voljeti, slušati.

Djedove i bake treba voljeti i poštivati.

Starije ljude ne treba zavaravati niti vrijeđati.

Roditeljima treba pomagati.

Igra „Nježno nazovi svakog člana obitelji“

Сестра - сестричка;

Мамо - матусю;

Тато - таточко - татуньо;

Бабця - бабуся - бабуня;

Дід – дідусь.

ДРУЗІ ДРУЖБА

Дружба - це безцінний дар, який ми отримуємо. Друзі знаходяться поруч з нами в періоди наших злетів і падінь, до них ми звертаємося за підтримкою і знаємо, що вони завжди підтримають нас.

Ми вміємо дружити!

1. Ми з радістю зустрічаємо нових друзів.
2. Ми ділимося з друзями цікавими книжками та іграшками.
3. Ми завжди приходимо один одному на допомогу.
4. Ми весело і дружно проводимо час.

Цитати про дружбу

„Мій найкращий друг - той, хто розкриває в мені найкращі якості.“
Г. Форд

„Хто такі друзі? Це одна душа, яка живе у двох тілах.“
Аристотель

„Друг - це той, хто дає вам повну свободу бути собою.“
Д. Моррісон

„Справжні друзі цінніші від будь-яких речей.“
Геродот

„Дружба - це золота нитка, яка пов'язує серця усього світу.“
Д. Евелін

PRIJATELJI, PRIJATELJSTVO

Prijateljstvo je neprocjenjiv dar koji primamo. Prijatelji su uz nas tijekom naših uspona i padova, obraćamo im se za podršku i znamo da će nas uvijek podržavati.

Znamo biti prijatelji!

1. Sretni smo što upoznajemo nove prijatelje.
2. S prijateljima dijelimo zanimljive knjige i igračke.
3. Uvijek priskočimo jedni drugima pomoći.
4. Zabavljamo se i lijepo provodimo vrijeme zajedno.

Citati o prijateljstvu

„Moj je najbolji prijatelj onaj koji u meni otkriva najbolje kvalitete.“
G. Ford

„Što znači prijatelji? To je jedna duša koja živi u dva tijela.“
Aristotel

„Prijatelj je onaj koji ti daje potpunu slobodu da budeš svoj.“
D. Morrison

„Pravi su prijatelji vrijedniji od svega.“
Herodot

„Prijateljstvo je zlatna nit koja povezuje srca svijeta.“
D. Evelyn

ШКІЛЬНЕ СЕРЕДОВИЩЕ

Школа – це храм науки, де кожен учень повинен реалізувати себе як особистість. У школі витає дух творчості та мистецтва, учні виховуються духовно та естетично, школа допомагає розвивати таланти дітей. У школі кожна дитина знаходить собі друзів.

Шкільне приладдя

Школа - škola

Клас - razred, učionica

Парта - klupa

Стілець - stolica

Дошка - ploča

Книга - knjiga

Ручка - kemijska olovka

Лінійка - ravnalo

Зошит - bilježnica

Папір - papir

Ножиці - škare

Гумка - gumica

Пенал - pernica

Портфель – školska torba

ŠKOLSKO OKRUŽENJE

Škola je hram znanosti, gdje svaki učenik mora spoznati sebe kao osobu. U školi vlada duh kreativnosti i umjetnosti, učenici se duhovno i estetski obrazuju, škola pomaže u razvoju dječjih talenata. U školi svako dijete pronađe prijatelje.

Školski pribor

Скотч - selotejp

Кольорові олівці - bojice

Олівець - olovka

Клей - ljepilo

Глобус - globus

Карта - karta

Калькулятор - kalkulator

Компас - kompas

Альбом - album

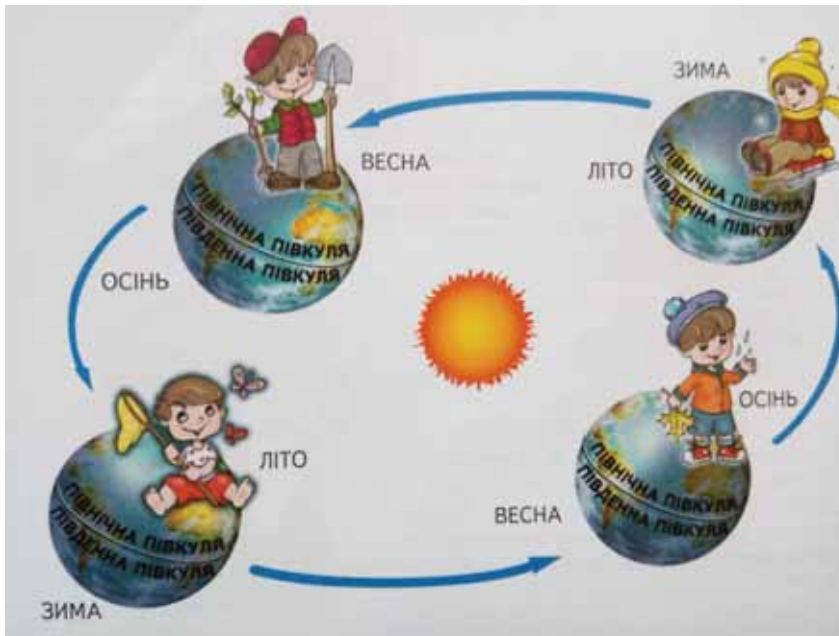
Крейда - kreda

Підстругачка – šiljilo

Фарби – vodene bojice

ПОРИ РОКУ

Рік пори чотири має,
Що по черзі наступають.
Зиму, літо, весну й осінь
У свій час у гості просим.

ЗИМА	ZIMA
ВЕСНА	PROLJEĆE
ЛІТО	LJETO
ОСІНЬ	JESEN

GODIŠNJA DOBA

Prema izboru, prati vremenske promjene u različitim godišnjim dobima.

U jednom danu promatraj VRIJEME, BILJKE, ŽIVOTINJE i LJUDE.

ZIMA PROLJEĆE LJETO JESEN

ДНІ ТИЖНЯ

Тиждень свій порядок має,

Він всього сім днів триває.

З понеділка до неділі,

Дні біжать неначе хвилі.

DANI U TJEDNU

U ponedjeljak vozim bicikl.

U utorak igram nogomet.

U srijedu ću slikati.

U četvrtak čitam knjigu.

U petak igram igrice.

U subotu puštam zmaja.

U nedjelju ću voziti auto.

У КРАМНИЦІ

В МАГАЗИНІ

Слово „крамниця“ походить від крам – „товар“.

Слово „магазин“ потрапило в українську мову з французької, що значить „склад“.

Крамниці бувають різного типу, їх можна поділити на групи:

- Супермаркет
- Гіпермаркет
- Бутик
- Міні-маркет
- Продуктова крамниця
- Крамниця з самопослугуванням
- Спеціалізована крамниця
- Універсальна крамниця

Продукти

Хліб - kruh

Молоко - mlijeko

Сир - sir

Сметана - vrhnje

Овочі - voće

Фрукти - povrće

U TRGOVINI

U DUĆANU

Riječ „kramnycja“ dolazi od „kram“ – roba.

Riječ „mahazyn“ (trgovina) došla je iz francuskog jezika, što znači skladište.

Postoje trgovine različitih tipova, zato se mogu podijeliti u grupe:

- supermarket
- hipermarket
- butik
- mini-market
- dućan
- samoposluga
- specijalizirana trgovina
- univerzalna trgovina

Proizvodi, namirnice

Цукерки - bomboni

Солодощі - slatkiši

Риба - riba

М'ясо - meso

Яйця - јаја

Олія - ulje

Масло - maslac

СПОРТ, ВИДИ СПОРТУ

Займатися спортом дуже корисно, особливо для здоров'я. Завдяки спорту, діти ростуть міцними і витривалими, застуди бувають рідше, а імунітет стійкіший.

Спорт – це більше, ніж просто здоров'я. У ньому є багато переваг і користі не тільки на фізичному, але і на емоційному рівні. Діти, захоплені тренуваннями, не витрачають стільки часу на комп'ютери. Вони натхненні своїми заняттями, успіхами і поставленими цілями.

На спортивних заняттях діти вчаться долати себе і свої слабкості, йти вперед і не здаватися, формувати сильну особистість. Фізична активність завжди пов'язана з різноманітними перешкодами і труднощами. Справляючись з ними, дитина піднімає самооцінку і гордість за свої досягнення.

Футбол - nogomet

Хокей - hokej

Баскетбол- košarka

Бокс - boks

Волейбол - odbojka

Гандбол - rukomet

Гімнастика - gimnastika

Гольф - golf

Дзюдо - judo

Легка атлетика - atletika

Важка атлетика - dizanje utega

Фігурне катання – umjetničko klizanje

Ватерполо, водне поло - vaterpolo

SPORT, VRSTE SPORTOVA

Vježbanje je vrlo korisno, posebno za zdravlje. Zahvaljujući sportu, djeca postaju jaka i izdržljiva, prehlade su rjeđe, a imunitet stabilniji.

Sport je više od zdravlja. Ima mnoge dobrobiti ne samo na fizičkoj, nego i na emocionalnoj razini. Djeca koja su strastvena oko treninga ne provode toliko vremena za računalima. Inspirirani su svojim studijem, uspjesima i ciljevima.

U sportu djeca uče prevladati sebe i svoje slabosti, ići naprijed i ne odustajati, formiraju snažnu osobnost. Tjelesna aktivnost uvijek je povezana s raznim preprekama i poteškoćama. Suočavajući se s njima, dijete podiže samopoštovanje i ponos na svoja postignuća.

Плавання - plivanje

Велосипедний спорт - biciklizam

Кінний спорт - konjički sport

Теніс - tenis

Теніс настільний - stolni tenis

Лижні гонки - skijaške utrke

Стрільба з лука - strjeljaštvo

ПОДОРОЖ

Усі люблять подорожувати. Є люди, які довго планують свої мандрівки, а є ті, кому вистачає й 10 хвилин на збори в дорогу.

Що покласити у валізу? Хоча інколи можна й без валізи відчутися радість від подорожі. Основне - гарний настрій, добре товариство і трохи грошей в гаманці. Чи не так? Ви теж так ретельно плануєте свій відпочинок? А ви довго готуєтеся до подорожей? Чи багато речей кладете у валізу?

Подорож, мандрівка - putovanje

Настрій - raspoloženje

Подорожувати - putovati

Гроші - novac

Дорога - put, cesta

Карта – karta

Валіза - kofer

Гаманець - novčanik

гори
mountains

таксі
taxi

турист
tourist

PUTOVANJE

Svi vole putovati. Ima ljudi koji dugo planiraju svoja putovanja, a ima i onih kojima je dovoljno 10 minuta da se spreme za put.

Što staviti u kofer? Iako ponekad možete osjetiti radost putovanja i bez kofera. Glavna stvar - dobro raspoloženje, dobro društvo i malo novca u novčaniku. Nije li? Planirate li i vi tako pažljivo svoj odmor? Pripremate li se dugo za putovanje? Stavljate li puno stvari u svoj kofer?

Товариство - društvo

Відпочинок - odmor

Речі - stvari

Автобус - autobus

Потяг - vlak

Автомобіль, машина - automobil,
auto

Літак - zrakoplov, avion

МУЗИЧНІ ІНСТРУМЕНТИ

Музика для дитини - світ радісних переживань. Від музики діти отримують велике задоволення. Музика - це вираження почуттів і настрою. Слухання музики розширює кругозір дитини.

Для розвитку ритмічного сприйняття треба користуватись музичними інструментами.

Скрипка - violina

Віолончель - violončelo

Контрабас - bas

Орган - organ

Фортепіано - klavir

Рояль - glasovir

Гітара - gitara

Бандура - bandura

Барабан – bubanj

Арфа - harfa

GLAZBENI INSTRUMENTI

Glazba je za dijete svijet radosnih iskustava. Djeca uživaju u glazbi. Glazba je izraz osjećaja i raspoloženja. Slušanje glazbe širi djetetove vidike.

Za razvoj ritmičke percepcije potrebno je koristiti glazbene instrumente.

Флейта - flauta

Труба - truba

Кларнет - klarinet

Гобой - oboa

Туба - tuba

Фагот- fagot

Саксофон - saksofon

Валторна - francuski rog

Блок-флейта – blok-flauta

Тромбон - trombon

Скрипичний ключ

Violinski ključ

МАГІЯ МУЗИЧНОЇ КРАСИ

Музичним символом українського народу вважається бандура. Назва інструмента походить від грецького слова «пандора».

А ось інструмент, якого ніде в світі не знайдеш, зберігся лише в Україні. Його назва – бугай. Він дуже оригінальний. Грають на бугаї вдвох. Один тримає інструмент в руках, інший смикає обома руками за пучок кінського волосся.

Найпоширенішим музичним інструментом є сопілка, а ще її іноді називають кунцею. На полонинах Карпат можна почути характерний гучний голос незвичайного музичного інструмента. Це трембіта. Трембіта – найдовший музичний інструмент у світі. Його довжина може сягати 4 метрів. А звуки трембіти чутні на відстані понад 10 кілометрів.

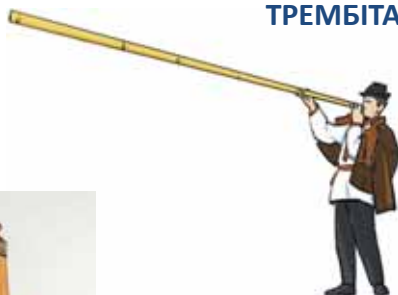
СОПІЛКА

ТРЕМБІТА

БАНДУРА

MAGIJA GLAZBENE LJEPOTE

Bandura se smatra glazbenim simbolom ukrajinskog naroda. Naziv instrumenta potječe od grčke riječi „pandora“.

Ovaj se instrument ne može naći nigdje u svijetu, sačuvao se samo u Ukrajini. Njegov je naziv bugaj. On je vrlo originalan. Svira se udvoje. Jedan drži instrument u rukama, a drugi objema rukama potezanjem povlači mnoštvo konjskih struna.

Najrašireniji je glazbeni instrument sopilka, a nazivaju je i kunica.

Na planinama Karpata može se čuti karakteristični zvuk neobičnog glazbenog instrumenta. To je trembita. Trembita je najduži instrument na svijetu. Njena dužina može doseći 4 metra, a zvukovi trembite mogu se čuti na razdaljini većoj od 10 kilometara.

НАРОДНА ІГРАШКА

Оберіг мій на землі,
Талісман мені в житті.
Ниточкою змотана
Моя лялька мотанка.

Моя лялька МОТАНКА

Дитячі іграшки виникли дуже давно. Раніше їх виготовляли тільки ручним способом батьки або самі діти. Улітку робили забавки з квітів, а восени – із овочів, шишок, горіхів та соломи, також за допомогою ниток і сиру. Цікавими були іграшки із глини, обпаленої в печі. Їх вкривали поливою і розмальовували у вигляді баранчиків, півників, коників, пташок.

Українська народна лялька – утілення добра і лагідності. Це оберіг людської душі, долі, символ предків. Мотанка – зроблена з тканини вузликова лялька. Назва походить від української, мотати.

Лялька-мотанка здавна була оберегом в українській родині. Кожна матір робила для своєї дитини ляльку, щоб та гралась. Лялька буває різної форми – великою і маленькою. Кожна лялечка була індивідуальним витвором майстра, несхожим на інших ляльок.

NARODNA IGRAČKA

Dječje su igračke izrađivali od davnina. Ranije su ih izrađivali samo ručno roditelji ili djeca sama. Ljeti su radili igračke od cvijeća, u proljeće od voća, šišarki, oraha i slame, a pomogli su i konac i sir.

Interesantne su bile igračke od gline, pečene u pećima. Njih su prekrivali emulzijom i bojali u obliku jaganjaca, pjetlića, konjića, ptičica.

Ukrajinska narodna lutka utjelovljenje je dobra i lagodnosti. Ona je zaštitnik ljudske duše, sudbine, simbol predaka. Motanka je izrađena od tkanine, to je lutka vezana u čvorove. Naziv potječe od ukrajinske riječi motati.

Lutka - motanka od davnina je bila čuvar u ukrajinskoj obitelji. Svaka majka izrađivala je lutku za svoje dijete da se može igrati. Lutka može biti izrađena u raznim formama - velika ili malena. Svaka lutkica bila je osobno djelo majstora, različita od drugih lutaka.

УКРАЇНСЬКИЙ РУШНИК – СИМВОЛ ДОБРА І ЛЮБОВІ

Вишиті рушники – символ гостинності українського народу. Це обереги дому та родини. Ними прикрашали стіни, накривали хліб, витирали руки. Жодне свято не проходило без рушника: народження, хрестини, весілля.

З давних давен наші бабусі та прабабусі вишивали українські рушники. Вони віддавали нитці всю свою любов, позитивні емоції, світлі думки, заряджаючи тканину на добре служіння людям.

Раніше рушники були в кожному домі, їх поважали, берегли як дуже цінну річ для всієї родини. Дівчатка часто спостерігали, як мами та бабусі займалися рукоділлям довгими вечорами.

Слід пам'ятати, що український вишитий рушник – це святиня нашого народу, наш родовід і пам'ять, символ добра і любові. Тому слід обережно відноситися до вишивки з любов'ю та повагою.

Наша хата

Вся у білих рушниках,
наша хата - ніби птах.
Мчить вона через віки,
диво-крила - рушники.

Вишивала їх бабуся,
вишивала їх матуся...
Я теж птаху допомагаю -
рушничок свій вишиваю.

Наталка Поклад

UKRAJINSKI RUČNIK - SIMBOL DOBROTE I LJUBAVI

Vezeni ručnik simbol je gostoljubivosti ukrajinskog naroda. On je čuvar doma i obitelji. Njime su ukrašavali zidove, pokrivali kruh, brisali ruke. Niti jedna svetkovina nije prolazila bez ručnika: rođenja, krstítke, svatovi.

Od davnina su naše bake i prabake vezle ukrajinske ručnike. One su utkale svu svoju ljubav, pozitivne emocije, snagu misli, pripremajući tkaninu za dobro služenje ljudima.

Ranije su ručnici bili u svakom domu, njih su cijenili, čuvali kao vrijednu stvar za cijelu obitelj. Djevojčice su pratile kako su se mame i bake zanimale ručnim radom u dugim večerima.

Stoga treba pamtití da je ukrajinski vezeni ručnik svetinja našeg naroda, naš rodoslov i sjećanje, simbol dobra i ljubavi. Zato se moramo pažljivo odnositi prema vezenom ručniku, s ljubavlju i poštovanjem.

УКРАЇНСЬКИЙ ВІНОК

Справжнє розуміння української культури неможливе без знання народних традицій та обрядів, без знайомства з національними символами і оберегами. Одним із таких символів - оберегів є український вінок. Сплетений із пахучих трав та ніжних квіточок, прикрашений барвистими стрічками і наділений магічним змістом, український вінок - один з найдавніших українських символів.

Український вінок – символ жіночого дівування. Віночок – оберіг, «знахар душі». Вважалося, що цей оберіг захищає дівчину від недоброго ока, від нечистої сили. Тому кожна квітка в ньому має магічну силу.

В українському віночку 12 квітів. Усі вони лікарські й кожна з них – оберіг. Барвінок – символ життя; безсмертник – символ здоров'я; любисток – символ кохання; волошка – символ ніжності; деревій – символ непокори; квіти вишні, яблуні – символ материнської любові; ружа, мальва, троянда – символ віри, надії, любові; ромашка – символ розуму; біла лілея – символ чистоти.

І не тільки квіти, а й стрічки мають своє значення, і в'язати їх треба у певному порядку. Першою у віночку в'яжуть світло-коричневу стрічку – знак землі-годувальниці. Пообіч від коричневої – жовті – символ сонця. За ними – світло-зелені – ознаку краси і молодості; голубі, сині – символи неба і води; помаранчеві – хліба; фіолетові – мудрості; малинові – душевності, щирості; рожеві – достатку.

UKRAJINSKI VJENČIĆ

Stvarno poimanje ukrajinske kulture nemoguće je bez poznavanja narodnih tradicija i obreda, bez poznavanja nacionalnih simbola i zaštitnika tradicija. Jedan od takvih simbola, zaštitnika tradicije, ukrajinski je vjenčić. Spleten od mirisnih trava i nježnih cvjetova, ukrašen raznobojnim trakama i obdaren magičnim svojstvima, ukrajinski je vjenčić jedan od najdavnijih ukrajinskih simbola.

Ukrajinski vjenčić simbol je ženskog djevojaštva. On je vjenčić-zaštitnik, „iscjelitelj duše“. Smatralo se da ovaj zaštitnik štiti djevojku od zlog oka, od nečiste sile. Zato svaki cvijet u njemu ima magičnu silu.

U ukrajinskom je vjenčiću 12 cvjetova. Svi su oni ljekoviti i svaki je zaštitnik: zimzelen – simbol života; безсмертник – simbol zdravlja; lyubistok – simbol ljubavi; različak – simbol nježnosti; stolisnik – simbol nepokornosti; cvjetovi višnje, jabuke – simbol materinske ljubavi; ruža, slijez – simbol vjere, nade, ljubavi; kamilica – simbol mudrosti te bijeli ljiljan – simbol čistoće.

Uz cvjetove, i trake imaju svoje značenje te se vežu u pravilnom redoslijedu. Prvu u vjenčiću vežu svijetlosmeđu traku - znak zemlje-hraniteljice. Potom ide smeđe-žuta - simbol sunca. Za njima svijetlozelena kao oznaka ljepote i mladosti; plavo, modra - simbol neba i vode; narančasta - kruha; ljubičasta - mudrosti; tamnocrvena - duševnosti, iskrenosti te crvena -blagostanja.

КОЛИСКА РОДУ – УКРАЇНЬСЬКА ХАТА

Наша хата під горою, у долині,
У вишневому садочку та в калині.
Попід лісом млин подався у ставочок,
Через воду перекинувся місточок.
Яків Щоглів

Українська хата – це невід’ємна частка нашої культури. Вона втілювала у собі уявлення та вірування наших пращурів, уклад всього їхнього життя та побуту.

Де б не селились українці, навіть далеко від рідної землі, вони ставили біленьку хату і садили садок біля неї.

Українська хата – це колиска нашого роду, де творилася його доля. Тут наші предки народжувалися, жили, переймалися звичними клопотами, а ще складали пісні й легенди, намагалися осягнути всесвіт, зрозуміти його закони.

Кожну хату господарі дбайливо доглядають. У типовій сільській хаті і тепер завжди охайно побілено, прибрано. Покуть, місце де розташовані ікони, стіни прикрашені вишитими рушниками.

KOLIJEVKA OBITELJI - UKRAJINSKA KUĆA

Ukrajinska kuća - to je nezamjenjiv dio naše kulture. Ona je u sebi sadržavala pojave i vjerovanja naših predaka, smisao njihovog života i postojanja.

Gdje god bi se Ukrajinci selili, pa makar i daleko od rodnoga kraja, oni su postavljali bijelu kućicu i sadili vrt oko nje.

Ukrajinska kuća - to je sveukupnost našega roda, gdje se događala njegova sudbina. Tu su se naši predci rađali, živjeli, radili uobičajene stvari, tu su se sastavljale pjesme i legende, tu su nastojali opsegnuti svemir, shvatiti njegove zakone.

Svaku kuću gospodar pažljivo održava. U tipično seoskoj kući i sada je uvijek uredno obojano i pospremljeno. Ugao, mjesto gdje su postavljene ikone, ukrašen je vezenim ručnicima.

СВЯТИЙ МИКОЛАЙ

Майже цілий рік усі малята з нетерпінням чекають зимові свята. Ці свята дарують дітям і дорослим веселощі, розваги, ігри, співи, танці. Особливо радіють діти приходу Святого Миколая, який дає їм «винагороди» за те, що цілий рік були слухняні, старанні, доброзичливі та працьовиті.

Вночі Миколай залишає чемним дітям подарунки під подушкою або в черевикові біля порога, а неслухняним - різочки в куточку.

Подарунки один для одного іноді готують і дорослі. Вони дарують їх тим, хто протягом року не скупився на добрі справи.

То хто ж такий Миколай і чому свято на його честь відзначають в усьому світі?

Історія бере свій початок ще сімнадцять віків тому. Єдиний син у заможних батьків-християн Ніколаус надумав відмовитися від світського життя і присвятити себе служінню Богові.

Ніколаус повсякчас допомагав тим, що жили у скруті. Але робив це таємно, адже не хотів прославлятися на чужому горі. За численними легендами він підкидав бідним через вікно вузлики з немалою кількістю золота. Люди спочатку вважали це справжнісіньким дивом, а потім все ж здогадувалися, що це про них турбується отець Ніколаус.

Згідно з розповіддю, поданою у «Житті святих», через певний час відомого благодійністю і вірністю Господові священика обирають єпископом.

Він допомагав не лише бідним, хворим, а й декілька разів рятував несправедливо засуджених на смертну кару, але й чинив чудеса. За легендою він був здатний молитвою вгамувати бурю на морі. Тож вважається покровителем мореплавців.

Помер Святий 345 року, доживши лише до свого 65-річчя.

В Україні вшановують Миколая від початку приходу християнства.

Вночі нечутно приходить Миколай і так само нечутно кладе переважно під подушки, а іноді у черевички сплячої малечі жадані дарунки. І саме ті дарунки, які собі наміряли слухняні хлопчики й дівчатка.

Звідки святий Миколай знає, що кому потрібно? Бо напередодні чарівної ночі належить написати лист-прохання до Святого, покласти записку на вікно і сподіватися на здійснення мрії. А якщо малюк ще писати не вміє, Святий і так здогадається, що дитя бажає.

З днем Святого Миколая!

SVETI NIKOLA

Gotovo cijele godine sva djeca nestrpljivo očekuju zimske blagdane.

Ovi blagdani daruju djeci i odraslima radost, zabavu, igru, pjesmu, ples.

Djeca se posebno vesele dolasku svetog Nikole koji ih „nagrađuje” što su cijele godine bili poslušni, vrijedni, ljubazni i marljivi.

Noću, Nikola ostavlja darove ispod jastuka ili u cipeli kod vrata pristojnoj i poslušnoj djeci, a zločestima – šibe u kutu.

Odrasli ponekad također pripremaju darove jedni drugima. Daju ih onima koji tijekom godine nisu štedjeli na dobrim djelima.

Dakle, tko je Nikola i zašto se praznik slavi u njegovu čast diljem svijeta?

Priča počinje prije sedamnaest stoljeća. Sin jedinac bogatih kršćanskih roditelja, Nikolaus, odlučio je napustiti svjetovni život i posvetiti se služenju Bogu.

Nikolaus je uvijek pomagao onima koji su bili u potrebi. Činio je to potajno, jer nije htio da se proslavi na tuđoj nesreći.

Prema brojnim legendama, siromasima je kroz prozor bacao vrećice s velikom količinom zlata. Ljudi su prvo mislili da je to pravo čudo, ali su onda shvaćali da to otac Nikolaus brine o njima.

Prema priči prikazanoj u „Životima svetaca”, nakon određenog vremena svećenik poznat po svom milosrđu i vjernosti Gospodinu bio je izabran za biskupa.

Pomagao je ne samo siromašnima i bolesnima, nego je nekoliko puta spasio nepravedno osuđene na smrt, a činio je i čuda. Prema legendi, mogao je molitvom smiriti oluju na moru. Stoga se smatra zaštitnikom pomoraca.

Svetac je umro 345. godine, doživjevši samo svoj 65. rođendan.

Nikola se u Ukrajini slavi od početka kršćanstva na tim prostorima.

Noću nečujno dolazi Nikola i jednako tako nečujno stavlja željene darove najčešće ispod jastuka, a ponekad i u cipele zaspale djece. I upravo one darove o kojima su maštali poslušni dječaci i djevojčice.

Kako sveti Nikola zna što nekome treba? Jer uoči čarobne noći morate napisati pismo zamolbe Svetcu, staviti poruku na prozor i nadati se ostvarenju sna. A ako dijete još ne zna pisati, Svetac pogodi što dijete želi.

Sretan dan Svetog Nikole!

РІЗДВЯНІ ТРАДИЦІЇ В УКРАЇНІ

Різдво Христове - це одне з головних християнських свят, що знаменує народження Ісуса Христа - Сина Божого та спасителя людства.

Українці здавна бережуть і шанують традиції Різдва, які в нашій країні значно відрізняються від європейських.

Святий вечір

Чому на Святий вечір потрібно готувати 12 пісних страв?

За давньою традицією, різдвяне святкування починається ще ввечері. Вечір напередодні Різдва називається Святим або Навечір'ям Різдва Христового. У цей день всі члени родини мають бути вдома, допомагати один одному під час святкових приготувань.

За звичаєм до свят господині **ретельно прибирали в будинку**, вибілювали помешкання, застеляли нові або чисто випрані скатерки й рушники, намагалися підготувати новий одяг для всіх членів родини. Із воску власної пасіки люди **виготовляли святкові свічки**, приказуючи спеціальні замовляння й молитву.

А вдосвіта 6 січня господиня розпочинала приготування **дванадцяти страв**, що символізують дванадцять апостолів. Оскільки Різдву передуює тривалий сорокаденний піст, всі страви Святої вечері мають бути пісними.

Головною різдвяною стравою є **кутя** — пшенична або ячмінна каша, змішана з родзинками, маком, медом і горіхами. Також на столі обов'язково має стояти узвар.

BOŽIĆNE TRADICIJE U UKRAJINI

Božić je jedan od glavnih kršćanskih blagdana, koji obilježava rođenje Isusa Krista - Sina Božjega i Spasitelja čovječanstva.

Ukrajinci čuvaju i poštivaju tradiciju Božića.

Svjatyj večir (Badnjak) u Ukrajini

Zašto Ukrajinci pripremaju 12 posnih jela za Svetu večer (Badnju večer)?

Večer uoči Božića naziva se Sveta (Badnja) večer. Na ovaj dan svi članovi obitelji trebaju biti kod kuće, pomagati jedni drugima tijekom blagdanskih priprema.

Po običaju, prije blagdana domaćice su brižno čistile kuću, postavljale nove ili čiste stolnjake i vezene ručnike, pokušavale pripremiti novo ruho za sve članove obitelji. Od voska vlastitog pčelinjaka ljudi su izrađivali blagdanske svijeće, čitajući posebne molitve.

U zoru, domaćica je počela kuhati dvanaest jela, simbolizirajući dvanaest apostola. Budući da Božiću prethodi dug četrdesetodnevni post, sva jela svete večere moraju biti posna.

Glavno božićno jelo je kutja - pšenična kaša pomiješana s grožđicama, makom, medom i orasima. Na stolu je i kompot od suhog voća.

Osim kutji pripremaju se druga posna jela: riba, gljive, posni boršč, okruglice, pirjani kupus, krumpir, piroge s krumpirom ili kupusom, palačinke s gljivama i ostalo.

U različitim regijama Ukrajine skup jela za svetu večeru je različit, ali njihov broj ostaje konstantan. Nikada se ne smije psovati ili svađati tijekom obroka za stolom.

Za svečani stol potrebno je sjesti s pojavom prve zvijezde, koja simbolizira Isusovo rođenje.

Sveta večer tradicionalno počinje molitvom za zdravlje živih i pokoj mrtvih. Domaćin prvi sjedne za stol, zapali božićnu svijeću i blagoslovi večeru, nakon čega kuša kutju i podijeli je ukućanima.

ВЕЧОРНИЦІ ДЛЯ МОЛОДІ

Колись давно, після свята святого Миколая, в селах України кожного вечора збиралися вечорниці. Спочатку сходилися дівчата, пізніше з'являлись і хлопці. В будні дні на вечорницях дівчата, бувало, працюють: прядуть починки, шиють сорочки або вишивають рушники собі на придане. Хлопці ж залицяються до дівчат, розповідають їм різну бувальщину та небилиці, співають пісні, танцюють - заважають дівчатам працювати. Вечорниці - це свого роду клуб сільської молоді в Україні, де молоді люди зближаються, пізнають одне одного і, як наслідок, одружуються.

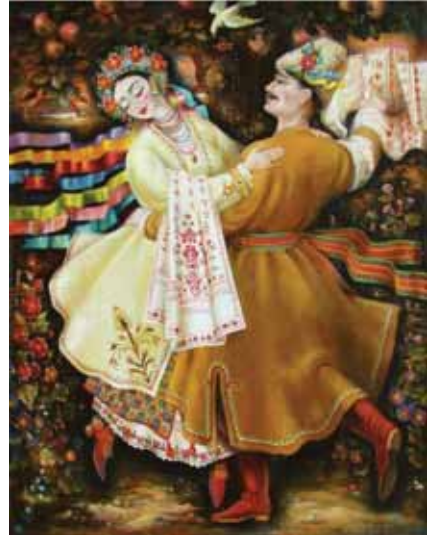

„VEČORNYCI“ - NEKADAŠNJE ZABAVE ZA MLADE

U stara vremena, nakon blagdana svetog Nikole, u ukrajinskim selima svake su se večeri održavale zabave za mlade. Prvo su se okupile djevojke, kasnije su došli dečki. Radnim danom djevojke su radile na zabavama: prele su odjeću, šile košulje ili vezle ručnike za miraz.

Dječaci se udvaraju djevojkama, pričaju im različite priče i basne, pjevaju pjesme, plešu - onemogućavaju djevojčicama da rade.

„Večornyci“ je svojevrsni seoski omladinski klub u Ukrajini, gdje se mladi ljudi zbližavaju, upoznaju, a ponekad, kao rezultat, vjenčaju.

КАЗКОВА КВІТКА ПЕТРИКІВКИ

Стіни в квітах, пічка квітне,
Де цвітіння це привітне?
Знають це старі й малі,
В Петриківці, у селі.
Там бабусі так малюють,
Що художників дивують.
Став відомим на весь світ,
Той квітковий дивоцвіт.

«Петриківка», або Петриківський розпис – це українське декоративно-прикладне мистецтво, «візитна картка України».

Петриківський розпис (село Петриківка Дніпровської області) бере початок настінного малювання, яке було поширене в Україні з давніх часів. Розпис зосереджувався на печі, комині, стінах, над вікном, по кутках. Зображували переважно птахів, дерево життя, рослинні орнаменти.

Петриківські візерунки з легкістю можна перенести на будь-які поверхні та текстури, починаючи від стін інтер'єру та великих декоративних панно і закінчуючи склом, текстилем та платиком.

5 грудня 2013 року петриківський розпис було включено до

Репрезентативного списку нематеріальної культурної спадщини людства ЮНЕСКО.

Петриківка зародилася на вибіленій стіні селянської хати мазанки. Господині («чепурушки») прикрашали сакральними орнаментами піч –

годувальницю сім'ї, та бігунцями оздоблювали вікна і двері. Згодом розписи перейшли на речі домашнього вжитку та папір.

Унікальний інструмент в петриківці – «кошачка». Це пензлик зроблений власноруч з пучка котячої шерсті, і примотаний до палочки. Шерсть для пензлика береться з під лапки котика (відстригається невеликий пучечок).

Котячий пензлик дає унікальний візерунок, який іншими пензликами ніяк не зробиш.

У петриківці досить багато різноманітних прийомів та засобів малювання. Один з таких – тикання калинки власним пальцем. Справжньою калинкою вважається та, в якій залишився відбиток пальця майстра.

Перші фарби петриківські майстри виготовляли самостійно з відвару трав, овочів тощо, де були присутні кольорові пігменти. Такі фарби виготовляли на основі яєчного жовтка, який давав потрібні еластичні характеристики фарбам.

У петриківці є правило, за яким визначають справжнього майстра – він може малювати мальовку без попередньо насіченого контуру. Такою віртуозністю володіють далеко не всі майстри, але до неї потрібно весь час іти. Катерина Білокур і Марія Приймаченко – народні майстрині Петриківського розпису.

Катерина Білокур

Марія Приймаченко

UKRAJINSKA DEKORATIVNA I PRIMIJENJENA UMJETNOST „PETRYKIVKA”

„Petrykivka”, ili „Petrykivska slika”, ukrajinska je dekorativna i primijenjena umjetnost, narodno slikarstvo, „posjetnica Ukrajine”.

Petrykovljevo slikarstvo (selo Petrykivka, regija Dnjipro) potječe od zidnog crteža, koji je od davnina uobičajen u Ukrajini. Slika se stavljala na peć u kući, dimnjak, zidove, iznad prozora, u kutovima. Ljudi su uglavnom prikazivali ptice, drvo života, cvjetne ukrase.

Petrykivski uzorci lako se mogu prenijeti na bilo koju površinu i teksturu, od unutarnjih zidova i velikih ukrasnih panela do stakla i tekstila.

Petrykivka je 5. prosinca 2013. godine uvrštena na UNESCO-ov reprezentativni popis nematerijalne kulturne baštine čovječanstva.

Petrykivka je nastala na okrečenom zidu seljačke kuće. Vrijedne gazdarice ukrašavale su svetim ukrasima peć u kući – hraniteljicu obitelji, prozore i vrata. Tijekom vremena morali su se prebacili na kućanske predmete i papir.

Jedinstveni alat za Petrykivku je „mačka”. Zanimljivo je da kist za crtanje mora biti izrađen ručno od mačje dlake namotane na štap. Dlaka za kist uzima se ispod mačje šape (reže se malo dlake).

Mačji kist daje jedinstveni uzorak koji ne možete učiniti drugim kistovima.

U Petrykivki postoji puno različitih tehnika i sredstava za crtanje. Jedan je od njih otisak vlastitim prstom koji se zove kaljinka. Prava kaljinka je ta koju je napravio sam umjetnik.

Prve boje izradili su obrtnici iz sela Petrykivke od kuhanog bilja, povrća itd., gdje su bili prisutni obojeni pigmenti. Takve boje izrađene su na bazi žumanjka, što je bojama dalo željena elastična obilježja.

U Petrykivki postoji pravilo po kojem se određuje pravi majstor – može nacrtati crtež bez prethodno određene konture. Nemaju svi majstori takvu virtuoznost, ali morate stalno ići ka njoj. Kateryna Bilokur i Maria Prymachenko narodne su umjetnice petrykivskog slikarstva.

9 789538 108051